

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

**Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
7. ročník, školský rok 2014/15
Testové úlohy pre kategóriu F (6. ročník ZŠ a 1. ročník OG)**

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Dobu kamennú delíme na tri obdobia. Vedci na ich označenie používajú aj odborné názvy. Z uvedených možností vyberte tie správne a dopíšte ich do odpoved'ového hárku.

mezolit, brizolit, neolit, paleolit, paelolit, zeolit

2.* Na území Slovenska sa našlo viacero kostrových pozostatkov po predkoch človeka. Kostí ktorých dvoch zástupcov rodu Homo to boli?

3.* Žili v období praveku na území dnešného Slovenska mamuty?

4.* Uvedené pojmy rozdeľte podľa toho, či sú typické pre staršiu alebo mladšiu dobu kamennú. Do odpoved'ového hárku uveďte len čísla.

- 1) používanie brúsených kamenných nástrojov
- 2) stavenie si dočasných príbytkov
- 3) lov a zber ako výhradný zdroj obživy
- 4) stavenie si dlhých veľkodomov
- 5) prvé prejavy umenia
- 6) výroba nádob z keramiky

5.* Z uvedených možností vyberte správnu odpoveď, čo predstavovala v praveku soška venuše. Na korunovej minci akej hodnoty bola jedna praveká venuša zobrazená?

- a) model planéty
- b) model ženy
- c) model totemového zvieraťa

6.* Čo to bol tell?

7.* Ľudia v mladšej dobe kamennej mali už aj ucelené náboženské predstavy. Koho alebo čo uctievali? Z uvedených možností vyberte dve správne.

- a) Veľkú matku
- b) Veľkého otca
- c) Mars
- d) Mesiac

8.* Ktoré dva kovy musel človek zliať dokopy, aby vyrobil bronz?

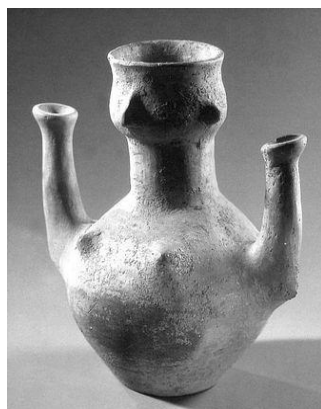
9.* Vysvetlite pojem popolnicové polia

10.* Archeológovia našli na nálezisku bronzový šperk zo 14. storočia pred Kr. a nôž zo 16. storočia pred Kristom. Ktorý z nálezov je starší?

11.* Priradiťe zobrazené archeologické nálezy k správnej lokalite, kde sa našli. Do odpovedového hárku zapíšte len správne dvojice čísel a písmen.

1

2

3

4

- a) Svodín
- b) Bratislava
- c) Nižná Myšľa
- d) Chorvátsky Grob

12.* K rokom uvedeným v odpovedovom hárku doplňte správnu dobu z obdobia praveku na našom území.

13.* Slovensko je známe v archeologickej vede aj vďaka nálezom typických mečov (na fotke).

- a) Z akého materiálu boli vyrobené?
- b) Pod akým menom pozná tieto meče archeologická veda?

14.* Ktoré štyri kovy z uvedeného zoznamu človek doby železnej poznal a využíval?

meď, hliník, horčík, zlato, striebro, chróm, cín

15.* V osemsmierovke nájdite štyri slová súvisiace s Keltmi na našom území.

W	I	U	V	B	K	E	L
N	O	N	N	O	S	S	O
Q	A	P	R	G	U	I	L
I	C	Y	P	U	D	A	M
D	G	C	U	I	Z	B	N
R	A	S	U	T	D	Y	M
A	C	R	H	F	J	U	K
B	D	P	I	E	C	T	M

16.* Územie Slovenska ležalo na hranici Rímskej ríše. Rimania si tu postavili viaceré pevnosti či tábory, z ktorých časť poznáme aj pod pôvodným názvom. K lokalitám uvedeným v odpoved'ovom hárku doplňte pôvodný latinský názov.

17.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom päť chýb. Zvýraznené pasáže sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

*Rímsky spolucisár **Marcus Antonius**, vládnucci v rokoch **161 – 180** po Kr., viedol rímske légie do boja proti Narkomanom a Kvádom, čo boli keltské kmene žijúce na území dnešného Slovenska a Česka. Počas svojej výpravy na brehu rieky Váh písal svoje filozofické úvahy.*

18. Na obrázku je významný prírodovedec 19. storočia. Napíšte jeho meno a názov jeho teórie, spojenej aj s vývojom človeka.

19. Pozrite si poradie etáp vývoja ľudskej spoločnosti uvedené v odpoved'ovom hárku a skontrolujte, či je správne. Ak nie, opravte ho.

20. Patril medzi priekopníkov slovenskej archeológie, spoluzakladal Muzeálnu slovenskú spoločnosť a jeho meno a priezvisko sa začínajú na písmená A a K. Uveďte celé meno tejto osobnosti našich dejín.

21. K predkom človeka uvedeným v odpoved'ovom hárku priradíte správny výrok, ktorý ich charakterizuje.

- 1) Bol už schopný vyrábať si jednoduché nástroje
- 2) Bol silnejší a robustnejší ako dnešný človek
- 3) Jeho kostrové pozostatky sa podarilo objaviť iba v Afrike
- 4) Osídlil už aj oblasti Európy a Ázie

22. Takzvaná Lucy z Hadaru (na fotografii) patrí medzi najvýznamnejšie archeologické objavy približujúce vývoj človeka. Ku ktorému druhu predkov človeka patrila?

- a) Človek zručný
- b) Človek neandertálsky
- c) Australopithecus

23. Čo znamená pojem kultúrna plodina?

- a) pole, na ktorom sa pestujú kultúrne rastliny
- b) súbor diela pravekého umelca
- c) rastlina vyšľachtená z divorastúcej rastliny

24. Čo označuje pojem úrodný polmesiac?

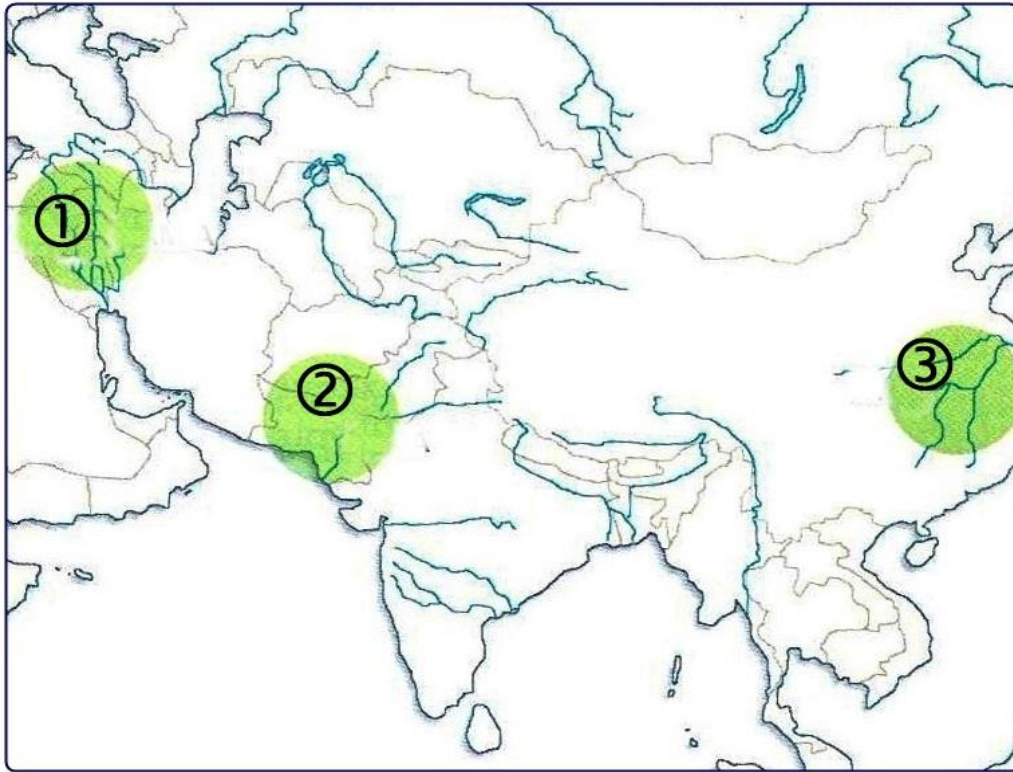
- a) terasové pole v tvare polmesiaca, využívané v neolitickej Číne
- b) krátke obdobie počas leta, kedy sa v Egypte dopestovalo najviac úrody
- c) oblasť vzniku najstarších neolitických civilizácií

25. Okolo roku 3 200 pred Kr. ľudia v západnej Európe začali stavať mohutné kamenné bloky, často v tvare kruhu. Stavby sa využívali hlavne pri náboženských obradoch. Na fotke je najznámejšia kruhová stavba z tohto obdobia, ktorá sa zachovala v južnom Anglicku.

- a) Ako nazývame takéto stavby z mohutných kamenných blokov?
- b) Ako sa volá stavba na fotografii?

26. Na mape sú zobrazené tri významné regióny, kde vznikli najstaršie staroveké civilizácie. Uveďte ich názvy a doplňte štvrtú zo starovekých civilizácií, ktorá na tejto mape chýba.

27. Územiu jednej z najstarších civilizácií staroveku medzi riekami Eufrat a Tigris vládlo postupne viacero mocných štátov. Z uvedených štátov vyberte tri, ktoré medzi ne patrili.

Egyptská ríša, mestské štáty Sumerov, Fenícia, Asýrska ríša, Babylonská ríša

28. V starovekom Egypte prikladali veľký význam posmrtnému životu. Faraóni i ďalší vysokopostavení ľudia sa dali pochovávať do honosných hrobiek – pyramíd a skalných hrobov. Dve najznámejšie lokality, kde sa nachádzajú tieto hrobky sú na pripojených fotografiách. Uveďte, ako sa tieto dve lokality nazývajú.

1

2

29. Predchodcami gréckej civilizácie, ktorá dala svetu filozofiu a demokraciu, boli minojská a mykénska civilizácia.

- a) Ku ktorej z týchto dvoch civilizácií sa viaže pripojená fotografia?
b) Ako sa volalo hlavné mesto tejto civilizácie?

30. Grécka civilizácia vznikla prepojením kultúr dvoch kmeňov, ktoré sa postupne usadili na území Grécka. Uveďte názvy týchto kmeňov.

31. Doplňte mená postáv známych z gréckych báji uvedené v odpoved'ovom hárku.

32. Aténski politici, zákonodarcovia, sa snažili zavádzať v aténskej spoločnosti politické reformy, ktoré by viedli k zlepšeniu života v Aténach. Okolo roku 594 pred Kr. zaviedol niekoľko opatrení Solón a neskôr, okolo roku 510 pred Kr., zaviedol ďalšie demokratické zmeny Kleistenes. Z uvedených opatrení vyberte dve, ktoré zaviedol Solón a tri, ktoré zaviedol Kleistenes.

- 1) Oslobodil z otroctva všetkých Aténčanov, ktorí sa dostali do otroctva pre dlhy.
- 2) Všetkým plnoprávnym občanom priznal rovnaké práva.
- 3) Rozdelil slobodné obyvateľstvo do štyroch tried podľa veľkosti majetku.
- 4) Rozdelil občanov podľa miesta bydliska do 10 fýl.
- 5) Zaviedol črepinový súd, podľa ktorého mohli vyhnáť občanov, ktorí ohrozovali demokraciu.

33. Egypťania ho nazývali Veľké zelené more, Gréci ho poznali pod menom Mesógeios Thálassa a Rimania mu dali meno Mare Nostrum (Naše more). Pod akým menom toto more poznáme my?